SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 296/2011-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. novembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť maloletého M. K., zastúpeného matkou K. K., obaja bytom B., právne zastúpeného advokátom JUDr. J. V., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Ccu 20/02 (pôvodne v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Nc 1013/00) a takto

r o z h o d o l :

Okresný súd Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Ccu 20/02 v období od rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 63/08-40 zo 6. mája 2008 n e p o r u š i l základné právo maloletého M. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie

veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 296/2011-16 z 23. júna 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť maloletého M. K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného matkou K. K., právne zastúpeného advokátom JUDr. J. V., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Ccu 20/02 (pôvodne v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Nc 1013/00) v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. IV. ÚS 63/08-40 zo 6. mája 2008.

1.1 Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že *„Okresný súd v Banskej Bystrici podľa názoru sťažovateľa nerešpektuje nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, III. ÚS 183/08-45, zo dňa 01. 10. 2008 a IV. ÚS 63/08-40, zo 06. mája 2008, a naďalej porušuje jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. (...)*

Okresný súd ani po vydaní dvoch nálezov ústavného súdu, kedy už bolo nutné v konaní postupovať obzvlášť efektívne, aby bola právna neistota odstránená čo najrýchlejšie, naďalej nevykonáva také procesné úkony, ktoré by efektívne smerovali k právoplatnému rozhodnutiu veci.

V tejto súvislosti už ústavný súd judikoval, že ak už konanie trvá neprimerane dlho, má všeobecný súd venovať zvláštnu pozornosť jeho urýchleniu (III. ÚS 146/05).

Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich nálezoch, týkajúcich sa týchto istých konaní, vyslovil, že predmetnú vec po právnej stránke nemožno označiť za zložitú, z hľadiska predmetu konania však ide o vec tykajúcu sa osobného statusu navrhovateľa, ktorá má mimoriadny význam aj z hľadiska zabezpečenia jeho základných životných potrieb a sociálneho štandardu. Potencionálna skutková zložitosť sa v predmetnom konaní vôbec neprejavila, keďže okresný súd v tomto konaní postupoval v rozpore s platnou právnou úpravou a že zo skutkového hľadiska nemožno hovoriť o veci osobitne zložitej, pretože návrh smeruje voči jednému mužovi, ktorého miesto pobytu je od samého začiatku konania známe. (...)

Činnosť okresného súdu je podľa názoru sťažovateľa naďalej nesústredená a neefektívna.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd nesprávne, nedôsledne a s oneskorením aplikuje na vec sa vzťahujúce právne predpisy, účelom ktorých je zabezpečiť taký postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, v ktorom sa osoba, domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, nachádza. (...)

Namietaný postup Okresného súdu v Banskej Bystrici pôsobí výchovne mimoriadne negatívne, a to najmä na maloletého sťažovateľa, ktorý sa od svojho narodenia až doteraz, kedy má už na jedenásty rok a toto výchovné pôsobenie súdu už vníma veľmi citlivo, nemôže dočkať rozhodnutia súdu, ktoré by odstránilo jeho pochybnosti, kto je jeho otcom, ktorý by si voči nemu plnil aj zákonnú vyživovaciu povinnosť, na jeho matku, ktorá ho porodila ešte ako maloletá a vytvára negatívny precedens aj z hľadiska generálnej prevencie a výchovy občanov na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Za neefektívny postup súdu treba podľa názoru sťažovateľa považovať aj ustanovovanie prekladateľa a tlmočníka na každý jednotlivý úkon osobitným uznesením s možnosťou jeho namietania, namiesto jeho ustanovenia pre celé konanie.

Intenzita porušenia týchto povinností znova nadobudla ústavný rozmer. (...)

Znalec z odboru genetiky predložil súdu znalecký posudok ešte dňa 18. 12. 2007 Tento posudok prakticky dokázal otcovstvo odporcu s extrémne vysokou pravdepodobnosťou, ktorú možno pre praktické účely stotožniť s istotou.

Dňa 03. 04. 2008 okresný súd uskutočnil vo veci ďalšie pojednávanie. Sťažovateľ je toho názoru, že - na podklade dovtedy vykonaných dôkazov - o určení otcovstva už bolo možné rozhodnúť najneskôr v lehote bez zbytočných prieťahov po dni 18. 12. 2007, teda už cca pred 35 mesiacmi, ktoré treba považovať za ďalšie významné zbytočné prieťahy v konaní. (...)

Dňa 08. 12. 2008 procesný sudca vyhotovil dožiadanie na vykonanie dôkazu gréckym súdom, ktoré ustanovený prekladateľ dňa 05. 01. 2009 preložil do gréckeho jazyka. Zo súdneho spisu vôbec nevyplýva, že by okresný súd toto dožiadanie predložil dožiadanému gréckemu súdu. Okresný súd napriek tomu nariadil vo veci ďalšie pojednávanie na deň 11. 05. 2009, ktoré preto nemožno považovať za pripravené tak ako to má na zreteli ustanovenie § 114 O. s. p. a ktoré okresný súd znova odročil na neurčito s tým, že bude rozhodnuté o procesnom návrhu - predbežnom opatrení.

Sťažovateľ je toho názoru, že odročenie pojednávania za účelom, aby súd rozhodol o predbežnom opatrení, nemá oporu v právnom poriadku Slovenskej republiky.

Okresný súd znova porušil právo účastníkov na spravodlivý proces, keď na pojednávaní dňa 11. 05. 2009 poučoval účastníkov podľa § 120 ods. 4 O. s. p. o možnosti predkladať návrhy na doplnenie dokazovania len do času, pokiaľ nie je vyhlásené dokazovanie za skončené. (...)

Okresný súd o návrhu na určenie otcovstva nerozhodol ani na pojednávaní konanom dňa 11. 05. 2009, kedy už ani odporca prostredníctvom svojej zástupkyne svoje otcovstvo nespochybňoval, čím okresný súd spôsobuje ďalšie ničím neospravedlniteľné zbytočné významné prieťahy v konaní o tak osobitne citlivej statusovej záležitosti spojenej s osobou maloletého dieťaťa, ktoré pre zbytočné významné prieťahy okresného súdu ešte stále nemá súdom určeného otca a predovšetkým nemá priznané výživné v zákonom stanovenom rozsahu.

Okresný súd toto pojednávanie, vzhľadom na ďalšie dokazovanie a skutočnosť, že vedľajšia účastníčka na tomto pojednávaní nevie preukázať svoje tvrdenia, odročil na neurčito s tým, že vedľajšia účastníčka v lehote 7 dní predloží svoj sobášny list, rodný list

dcéry(...) a predloží dôkazy svojich tvrdení ohľadne zvýšených finančných nárokov na maloletého navrhovateľa. Zároveň právna zástupkyňa odporcu v lehote 1 mesiaca oznámi súdu presnú adresu a názov zamestnávateľa odporcu. Po tom, čo súd obdrží informáciu ohľadne zamestnávateľa odporcu, vykoná dôkaz v Grécku ohľadne zistenia príjmu odporcu a jeho majetkových a osobných pomerov. Súd si však všetky dôkazy mal zabezpečiť už v rámci prípravy pojednávania.

Okresný súd v Banskej Bystrici postupoval obzvlášť neefektívne a nesústredene, keď o zistenie adresy a názvu zamestnávateľa odporcu nepožiadal grécky súd už vo svojom prvom dožiadaní, na základe ktorého grécky súd odporcu osobne vypočul dňa 26. 10. 2007. Podľa názoru sťažovateľa mal okresný súd už v tomto dožiadaní požiadať grécky súd aj o vykonanie dôkazu o majetku, osobných pomeroch a príjmoch odporcu za obdobie od narodenia navrhovateľa, na základe čoho by bol mohol aj bez návrhu vydať predbežné opatrenie, aby odporca platil výživné aspoň v nevyhnutnej miere, ktorá by vzhľadom na skutočné možnosti a schopnosti odporcu iste bola vyššia ako 50,- € mesačne.

Okresný súd porušil zásadu rovnosti účastníkov tým, že odporcovi dal štyrikrát dlhšiu lehotu ako vedľajšej účastníčke a v konaní aj tak nemohol pokračovať pred uplynutím tej dlhšej lehoty.

Zástupkyňa odporcu v súdom stanovenej lehote horeuvedené uznesenie nesplnila a súd ju viacnásobne urgoval na splnenie povinnosti, ktorá jej zo zákona nevyplýva.

Súd nepostupoval podľa zákona, čím porušuje právo sťažovateľa a vedľajšej účastníčky na spravodlivý proces a spôsoboval ďalšie zbytočné významné prieťahy v konaní tým, že na predloženie potvrdení o príjmoch a majetku odporcu opakovane vyzýval zástupkyňu odporcu a nepožiadal včas a riadne o vykonanie takéhoto dôkazu grécky súd.

Keď okresný súd na základe niekoľkých prípisov z gréckeho súdu upresnil údaje o odporcovi, tento súd mu jeho dožiadanie v krátkom čase vybavil a nespôsoboval žiadne prieťahy v konaní. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd požiadal o vykonanie dokazovania nedôsledne, keď nevyžiadal žiadne dôkazy o iných majetkových pomeroch odporcu ako o jeho príjmoch, plynúcich mu zo zamestnania.

Podľa § 101 ods. 2 O. s. p. súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní.

Okresný súd nepostupuje v konaní v súlade so zásadou arbitrárneho poriadku, podľa ktorej postup v konaní určuje súd, ktorý v konaní postupuje aj bez návrhov strán.

Okresný súd porušil svoje zákonné povinnosti podľa § 102 O. s. p., podľa ktorého ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, súd v konaní, ktoré môže súd začať a i bez návrhu, neodkladne nariadi predbežné opatrenie.

Sťažovateľ mal už deväť rokov a okresný súd za týchto celých, dlhých deväť rokov nevydal predbežné opatrenie a nepostaral sa tak o zabezpečenie jeho výživy aspoň v nevyhnutnom rozsahu.

Takéto predbežné opatrenie okresný súd doručil zástupcovi vedľajšej účastníčky až v deň deviatich narodenín maloletého sťažovateľa, aj to až na základe návrhu zástupcu vedľajšej účastníčky konania zo dňa 11. 05. 2009, ktorého v tento deň splnomocnila na svoje zastupovanie, lebo odporca za deväť rokov života maloletého sťažovateľa neprispel na jeho výživu žiadnou sumou. Podľa § 75 ods. 1 OSP v konaní, ktoré je možné začať aj bez návrhu, súd nariadi predbežné opatrenie aj bez návrhu.

Podľa tohoto predbežného opatrenia je odporca povinný prispievať na výživu mal. M. K. výživným len vo výške 50 € mesačne. Vedľajšia účastníčka podala odvolanie proti tomuto uzneseniu. (...)

Na deň 16. 11. 2010 nariadil okresný súd ďalšie pojednávanie vo veci, na ktoré sa nedostavil odporca ani právny zástupca, ktorý svoju neúčasť ospravedlnil z dôvodov kolízie s inými úkonmi v trestnej veci. Zástupca navrhovateľa svoju neúčasť na tomto pojednávaní neospravedlnil. Súd v zápisnici neuviedol žiaden údaj o prítomnosti či o dôvode neprítomnosti opatrovníka maloletého navrhovateľa. Po vyhlásení uznesenia o odročení pojednávania sa dostavil zástupca navrhovateľa, ktorý ospravedlňuje svoju neúčasť z dôvodu kolízie. Súd neuviedol o akú kolíziu sa malo jednať. Podľa ustálenej judikatúry ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní nezahŕňa samo v sebe žiadosť o odročenie tohoto pojednávania. Podľa názoru sťažovateľa súd mal v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 OSP vec prejednať v neprítomnosti takýchto účastníkov a prihliadnuť pritom na obsah spisu a doposiaľ vykonané dôkazy.

Okresný súd toto pojednávanie odročil na deň 23. 11. 2010, a to v rozpore s ust. § 119 ods. i OSP bez oznámenia a odôvodnenia v čom má spočívať dôležitosť dôvodov na jeho odročenie, s tým, že vedľajšia účastníčka a jej právny zástupca berú termín pojednávania na vedomie, predvolaní už nebudú, bude predvolaná právna zástupkyňa odporcu a zástupca navrhovateľa. Podľa názoru sťažovateľa sedem dní nestačí na to, aby

zástupkyňa odporcu vyrozumela o odročenom termíne odporcu a aby sa odporca mohol dostaviť na pojednávanie. Týmto postupom okresný súd odníma odporcovi možnosť konať pred súdom, čo môže zakladať dôvody jeho prípadných opravných prostriedkov a tým aj ďalšie prieťahy v konaní.

Pojednávania, na ktorých súd nerozhodne a ktoré sú v rozpore s ustanovením § 119 OSP odročované bez dôležitých dôvodov, ktoré súd vo svojich uzneseniach ani nijakým spôsobom neuvádza a nevyhodnocuje, vôbec nemožno považovať za pripravené, čo je podľa názoru sťažovateľa neefektívny postup súdu, ktorý je v rozpore s procesnými zásadami na ktorých spočíva slovenské procesné právo, najmä so zásadou hospodárnosti, ako aj s Ústavou Slovenskej republiky a s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresný súd takýmto postupom spôsobuje účastníkom zbytočné výdavky na trovy konania, ktoré znášajú sami, čím im spôsobuje škodu. Dochádza aj k zbytočným výdavkom štátu na neefektívny výkon súdnictva, čím je škoda spôsobovaná štátu, za ktorú nikto nie je zodpovedný.

Správanie sťažovateľa ako účastníka konania postup súdu v predmetnom konaní ničím nespomalilo. Podľa názoru sťažovateľa namietané prieťahy v konaní spôsobil výlučne len súd. (...)

Pre prípad, že ústavný súd vyhovie tejto sťažnosti, sťažovateľ si dovoľuje podľa čI. 127 ods. 3 ústavy navrhnúť, aby mu svojím rozhodnutím priznal aj primerané finančné zadosťučinenie. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva.

Výrok ústavného súdu, deklarujúci porušenie základného práva, by vzhľadom na okolnosti prípadu nebolo možné považovať za dostatočnú a účinnú nápravu. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva došlo spôsobom, ktorý si vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia (IV. ÚS 210/04). S prihliadnutím na ujmu sťažovateľa s tým spojenú, ako aj na dlhodobosť porušovania jeho ústavného práva, sa sťažovateľ domáha podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde aj primeraného finančného zadosťučinenia, s ohľadom na konkrétne okolnosti tohoto prípadu, v rozsahu 50.000,- €, lebo súd opätovne, a to aj po náleze ústavného súdu, porušoval jeho základné právo vo veci, ktorá si svojou povahou (ochrana záujmov maloletého dieťaťa) a

jej významom pre sťažovateľa vo všeobecnosti vyžaduje postup súdu s osobitnou starostlivosťou.

Sťažovateľ sa nemôže dočkať realizácie svojich práv vyplývajúcich mu z Dohovoru o právach dieťaťa, oznámenie FMZV č. 104/1991 Zb. vz.n.p., a to najmä práva poznať svojho otca a práva na jeho starostlivosť.

Namietané porušenie základného práva nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením. Sťažovateľ sa stretol s namietaným závažným porušením jeho základných práv už hneď od svojho narodenia a pri svojej prvej praktickej skúsenosti s výkonom spravodlivosti vo svojom živote, čo zanechalo v ňom pocit beznádeje, bezmocnosti, nespravodlivosti a márnosti.

Porušovanie svojho základného práva sťažovateľ vníma mimoriadne citlivo a považuje to za odmietnutie výkonu spravodlivosti a nevymožiteľnosť práva. Tieto skutočnosti majú naňho negatívny psychický vplyv. Stav právnej neistoty má mimoriadne zlý vplyv aj na jeho vzťahy so svojím okolím, má už na jedenásty rok a z dôvodu, že nemá súdom určeného otca, sa stretáva s pre neho hrozivo nepríjemnými narážkami od iných deti. (...)".

1.2 Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Postupom Okresného súdu v Banskej Bystrici, v konaní vedenom pod sp. zn. 7Ccu/20/2002 bolo opätovne porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov ustanovené v čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd ukladá Okresnému súdu v Banskej Bystrici, aby do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu zaplatil sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie za porušenie jej základného práva vo výške 50.000,- €.

Ústavný súd ukladá Okresnému súdu v Banskej Bystrici, aby do 15 dní od doručenia nálezu zaplatil náhradu trov konania sťažovateľa na účet jej zástupcu, J. V., advokáta, B."

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho zastupujúcim predsedom, listom sp. zn.

Spr 4014/2011 zo 17. augusta 2011 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 9. októbra 2011.

2.1 Zastupujúci predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení opísal chronológiu úkonov vykonaných okresným súdom po 6. máji 2008 a uviedol, že „od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci a preto súhlasím s tým, aby podľa ust. § 30 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu".

2.2 Právny zástupca sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenie zastupujúceho predsedu okresného súdu zaujal toto stanovisko:

«(...) Sťažovateľ zotrváva na všetkých svojich predchádzajúcich tvrdeniach.

Znalec z odboru genetiky predložil súdu znalecký posudok ešte dňa 18.12.2007, ktorý prakticky dokázal otcovstvo odporcu a preto je sťažovateľ toho názoru, že na podklade dovtedy vykonaných dôkazov o určení otcovstva už bolo možné rozhodnúť najneskôr v lehote bez zbytočných prieťahov po dni 18. 12. 2007, teda už cca pred 35 mesiacmi, ktoré treba považovať za ďalšie významné zbytočné prieťahy v konaní.

Podľa názoru sťažovateľa prieťahy v konaní nemožno posudzovať osobitne za každé obdobie, v ktorom bola vec pridelená rôznym sudcom.

Sťažovateľ namieta opätovné porušovanie svojho základného práva v období od vydania nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky, III. ÚS 183/08-45, zo dňa 01. 10. 2008 a IV. ÚS 63/08-40, zo 06. 05. 2008.

1. Právnu a faktickú zložitosť konania, predmetom ktorého je rozhodovanie o určení otcovstva - k maloletému sťažovateľovi, ústavný súd podrobne zhodnotil už v predchádzajúcich nálezoch sp. zn. III. ÚS 183/08-45, zo dňa 01. 10. 2008 a IV. ÚS 63/08-40, zo 06. 05. 2008.

2. Sťažovateľ je toho názoru, že jeho správanie, ani správanie jeho zákonnej zástupkyne ako vedľajšej účastníčky v tomto konaní, nijako neovplyvnilo dĺžku tohto konania.

3. Namietané prieťahy v konaní podľa názoru sťažovateľa spôsobil výlučne Okresný súd v Banskej Bystrici.

Sťažovateľ nemôže súhlasiť s právnym názorom okresného súdu, že najprv bolo potrebné vykonať dokazovanie ohľadne prípadného vylúčenia, resp. nevylúčenia odporcu z otcovstva prostredníctvom znaleckého dokazovania a až po preukázaní tejto skutočnosti zisťovať majetkové a zárobkové možnosti odporcu, ktorý by z takéhoto otcovstva na základe znaleckého posudku vylúčený nebol. Podľa názoru sťažovateľa bolo namieste, aby okresný súd už vo svojom prvom dožiadaní požiadal grécky súd aj o vykonanie dôkazu o možnostiach a schopnostiach odporcu, čo by bol mohol využiť už pri určení rozsahu nevyhnutnej miery výživného v predbežnom opatrení, ktoré súd vydal až dňa 26. 05. 2009 a bolo by to urýchlilo aj rozhodnutie o rozsahu vyživovacej povinnosti odporcu voči maloletému navrhovateľovi.

Sťažovateľ nemôže súhlasiť ani s názorom okresného súdu, že po začatí konania „môže súd" vydať predbežné opatrenie len na základe jednoznačných tvrdení vedľajšej účastníčky konania. Podľa § 102 ods. 1 OSP ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie, pričom podľa ods. 2 v konaní, ktoré môže súd začať aj bez návrhu; úkony podľa odseku 1 vykoná aj bez návrhu. Potreba nariadenia predbežného opatrenia, aby odporca platil výživné v nevyhnutnej miere, z obsahu spisu od samého začiatku konania vyplývala. Je to nárok maloletého, ktorého matka bola tiež maloletá a ešte nikdy predtým nebola zamestnaná.

Nečinnosť okresného súdu nemožno ospravedlňovať obdobiami, kedy bol spis na ústavnom súde z dôvodu predchádzajúcich ústavných sťažností. Ústavný súd vyslovil nálezmi, že základné práva sťažovateľky aj navrhovateľa porušené boli.

Namietané konanie má nesporový charakter a uplatňuje sa v ňom zásada oficiality. Podľa § 120 ods. 2 OSP vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj v konaniach o určenie rodičovstva je súd povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhli a preto súd nemôže čakať len na návrhy na vykonanie dokazovania od účastníkov či vedľajších účastníkov konania. V tejto súvislosti nemožno ospravedlňovať prieťahy súdu práve aktívnym a súčinnostným správaním matky sťažovateľa a jej zástupcu, ktorá sama navrhovala dôkazy, keďže súd ich z vlastnej iniciatívy včas nevykonával.

Nedostatočné označenie zamestnávateľa v dožiadaní okresného súdu pre grécky súd a vyžadovanie údajov o odporcovi od jeho zástupkyne považuje sťažovateľ za nesústredenú

činnosť okresného súdu. Všetky potrebné údaje boli v sobášnom liste odporcu, zo dňa 02. 03. 2007, ktorý sa nachádzal v spise.

Na odročenie pojednávania konaného dňa 16. 11. 2010 nebola podľa názoru sťažovateľa preukázaná existencia „dôležitého dôvodu“ nevyhnutne potrebného za účelom odročenia riadne a včas vytýčeného pojednávania. Aj podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu kolízia dvoch pojednávaní v tom istom termíne na rozdielnych súdoch, o čom v danom prípade právna zástupkyňa vedela v dostatočnom časovom predstihu, nie je akceptovateľným „dôležitým dôvodom“. Obsahom základného práva na verejné prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom nie je povinnosť súdu vyhovieť akejkoľvek jeho žiadosti na odročenie pojednávania. Z týchto aspektov situáciu, ktorá nastala v prípade zástupkyne odporcu dňa 16. 11. 2010, nie je možné považovať za dôležitý dôvod umožňujúci v zmysle § 101 ods. 2 OSP vyhovieť jej požiadavke na odročenie pojednávania. Súd neskúmal, či sa zástupkyňa odporcu skôr dozvedela o termíne pojednávania v tejto veci alebo o vyrozumení o úkone v inej trestnej veci. S prihliadnutím na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa, bola účasť na pojednávaní v tejto veci iste dôležitejšia.

Pre porovnanie rýchlosti konania pred gréckym súdom a pred Okresným súdom v Banskej Bystrici si sťažovateľ dovoľuje dať do pozornosti, že grécky súd bol dožiadaný dňa 14. 05. 2010 a už 04. 08. 2010 sa písomne ospravedlňuje za „dlhé zdržanie kvôli oslabeniu verejných služieb“, avšak 09. 08. 2010 boli listinné dôkazy predložené okresnému súdu.

Na pojednávaní konanom dňa 23. 11. 2010 matka sťažovateľka ako vedľajšia účastníčka konania nepredniesla žiadnu zmenu návrhu na určenie výživného. Opätovne len v rámci svojho aktívneho a súčinnostného prístupu ponúkla súdu odôvodnenie výšky výživného, pričom súd nie je v namietanom konaní viazaný návrhmi účastníkov.

Od vydania nálezov okresný súd síce nariaďoval pojednávania, ale tieto boli odročované, namiesto toho, aby vo veci konal, ktorú skutočnosť mu okrem iného prikázal aj ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 63/08-40, zo 06. 05. 2008. Nielen nečinnosť, ale aj nesprávna činnosť Štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho

orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol. Podľa názoru sťažovateľa postup okresného súdu v posudzovanej veci ani po vydaní dvoch nálezov ústavného súdu nemožno hodnotiť ako taký, ktorý by zodpovedal ústavou priznanému základnému právu sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, a právu na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote, ktoré je zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru a príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ktorých aplikácia je nevyhnutným predpokladom spoločensky efektívneho, t. j. rýchleho a účinného poskytnutia právnej ochrany.

Takýto prístup všeobecného súdu k nálezom ústavného súdu a k odstraňovaniu príčin vedúcich k záverom o porušovaní základných práv účastníkov ohrozuje dôveru občanov k princípom právneho štátu. (...)

V prípade úspechu si dovoľujeme navrhnúť, aby Ústavný súd SR uložil Okresnému súdu v Banskej Bystrici povinnosť, zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania vo výške 385,79. (...)

Oznamujeme, že súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania, lebo podľa nášho názoru od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu, ktorý bol ústavnému súdu doručený 11. novembra 2011, ústavný súd zistil v posudzovanom období tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 7 Ccu 20/02:

Dňa 20. septembra 2002 podal sťažovateľ (prostredníctvom svojej zákonnej zástupkyne) na okresnom súde proti T. K. (ďalej len „odporca“), trvale bytom v Grécku, žalobný návrh na určenie otcovstva a na úhradu osobných potrieb. Matka maloletého sťažovateľa sa stala vedľajšou účastníčkou konania (ďalej aj „vedľajšia účastníčka“).

Dňa 6. mája 2008 ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 63/08-40 rozhodol, že:

„1. Základné právo maloletého M. K., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Ccu 20/2002 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 15 Nc 1013/2000) porušené bolo.

2. Okresnému súdu Banská Bystrica prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Ccu 20/2002 konať bez zbytočných prieťahov.

3. Maloletému M. K. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiattisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Banská Bystrica povinný zaplatiť do rúk jeho zákonnej zástupkyne matky K. K. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Banská Bystrica je povinný uhradiť maloletému M. K. trovy právneho zastúpenia v sume 10 098 Sk (slovom desaťtisícdeväťdesiatosem slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. V., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Dňa 3. apríla 2008 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že vedľajšia účastníčka *„predloží svoj sobášny list, rodný list dcéry... a predloží dôkazy svojich tvrdení ohľadne zvýšených finančných nárokov“* na sťažovateľa a zároveň *„právna zástupkyňa odporcu v lehote 1 mesiaca oznámi súdu presnú adresu a názov zamestnávateľa odporcu. Po tom, čo súd obdrží informáciu ohľadne zamestnávateľa odporcu, vykoná dôkaz v Grécku ohľadne zistenia príjmu odporcu a jeho majetkových a osobných pomerov“*.

Dňa 16. apríla 2008 vedľajšia účastníčka reagovala na uvedenú výzvu a predložila súdu požadované listiny.

Dňa 22. apríla 2008 vedľajšia účastníčka predložila súdu čestné vyhlásenie o tom, že sťažovateľ je *„členom Plaveckého oddielu plutvového plávania(...) futbalového klubu(...) Gymnasticko-atletického oddielu“*.

Dňa 12. mája 2008 súd vyzval právnu zástupkyňu odporcu, aby *„v lehote 5 dní oznámili názov a adresu zamestnávateľa odporcu“*.

Dňa 26. mája 2008 okresný súd urgoval právnu zástupkyňu odporcu, aby reagovala na výzvu z 12. mája 2008.

Dňa 12. júna 2008 okresný súd znovu urgoval právnu zástupkyňu odporcu, aby reagovala na výzvu z 12. mája 2008.

Dňa 22. septembra 2008 okresný súd právnej zástupkyni odporcu zaslal opakovanú urgenciu pod následkami poriadkovej pokuty.

Dňa 8. októbra 2008 právna zástupkyňa odporcu reagovala na výzvu súdu, oznámila, že odporca *„nevlastní žiadne hnuteľné a nehnuteľné veci. (...) Otec maloletého je príslušníkom armády(...)“*, pričom uviedla aj adresu zamestnávateľa odporcu.

Dňa 17. decembra 2008 okresný súd uznesením č. k. 7 Ccu 20/02-228 ustanovil vo veci prekladateľa pre jazyk grécky, ktorého úlohou bolo v lehote 15 dní preložiť listiny, najmä *„Dožiadanie na vykonanie dôkazu“* v Grécku.

Dňa 7. januára 2009 prekladateľ predložil súdu preložené listiny.

Dňa 8. januára 2009 súd uznesením č. k. 7 Ccu 20/02-236 priznal prekladateľovi uplatnenú odmenu. V rovnaký deň právna zástupkyňa odporcu doručila súdu listiny (v jazyku gréckom) súvisiace s majetkovými a osobnými pomermi jej mandanta.

Dňa 18. februára 2008 okresný súd uznesením č. k. 7 Ccu 20/02-258 ustanovil vo veci prekladateľa pre jazyk grécky, ktorého úlohou bolo v lehote 15 dní preložiť listiny predložené právnou zástupkyňou odporcu 8. januára 2008.

Dňa 24. marca 2009 prekladateľ predložil súdu preložené listiny.

Dňa 26. marca 2009 okresný súd uznesením č. k. 7 Ccu 20/02-265 priznal prekladateľovi odmenu.

Dňa 30. marca 2009 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 11. máj 2009.

Dňa 11. mája 2009 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že *„bude rozhodnuté o procesnom návrhu - predbežnom opatrení“* vedľajšej účastníčky.

Dňa 26. mája 2009 okresný súd uznesením č. k. 7 Ccu 20/02-282 predbežne rozhodol, že odporca je povinný prispievať na výživu sťažovateľa *„výživným vo výške 50 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého. Súd návrh vo zvyšnej časti zamieta.“*.

Dňa 19. júna 2009 podala vedľajšia účastníčka proti uzneseniu č. k. 7 Ccu 20/02-282, odvolanie.

Dňa 24. júna 2009 bolo uvedené odvolanie vedľajšej účastníčky doručené ostatným účastníkom konania.

Dňa 1. júla 2009 bol spis predložený Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o odvolaní vedľajšej účastníčky.

Dňa 8. júla 2009 krajský súd uznesením č. k. 15 Co 186/09-293 napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

Dňa 16. júla 2009 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 20. júla 2009 okresný súd uznesenie krajského súdu č. k. 15 Co 186/09-293 doručil účastníkom konania.

Dňa 10. augusta 2009 súd vyzval právnu zástupkyňu odporcu, aby *„predložili potvrdenia o zárobku odporcu od 01. 06. 2000“*.

Dňa 8. septembra 2009 súd urgoval odpoveď právnej zástupkyne odporcu.

Dňa 11. septembra 2009 právna zástupkyňa odporcu reagovala na urgenciu súdu.

Dňa 12. októbra 2009 súd vyzval právnu zástupkyňu odporcu, aby predložila *„listinné dôkazy preukazujúce výšku príjmu odporcu v lehote 10 dní“*.

Dňa 30. októbra 2009 súd urgoval odpoveď právnej zástupkyne odporcu na ostatnú výzvu.

Dňa 3. decembra 2009 právna zástupkyňa odporcu vo svojej reakcii na urgenciu požiadala súd *„o vykonanie dôkazov súdom“*.

V uvedený deň okresný súd uznesením č. k. 7 Ccu 20/02-311 ustanovil vo veci prekladateľa pre jazyk grécky, ktorého úlohou bolo preložiť *„dožiadanie o vykonanie dôkazu“* a ďalšie listiny.

Dňa 21. decembra 2009 prekladateľ predložil súdu preložené listiny.

Dňa 14. januára 2010 bolo príslušnému orgánu v Grécku doručené dožiadanie o vykonanie dôkazu.

Dňa 21. januára 2010 okresný súd uznesením č. k. 7 Ccu 20/02-327 priznal prekladateľovi odmenu.

Dňa 15. marca 2010 dožiadaný subjekt v Grécku e-mailom oznámil súdu, že *„(...) neeviduje osobu pod týmto menom ako zamestnanca v ich službe“* a že sa pokúsia nájsť zamestnávateľa odporcu. Okresný súd v ten istý deň poskytol dožiadanej strane elektronicky ďalšie údaje.

Dňa 16. marca 2010 súd vzhľadom na uvedené vyzval právnu zástupkyňu odporcu, aby upresnila údaje o zamestnávateľovi odporcu.

Dňa 25. marca 2010 právna zástupkyňa odporcu oznámila súdu *„súčasného zamestnávateľa otca“*.

Dňa 15. apríla 2010 okresný súd oznámil dožiadanej strane *„nové informácie“* o odporcovi.

Dňa 13. mája 2010 dožiadaná strana e-mailom reagovala na dožiadanie okresného súdu.

Dňa 4. augusta 2010 okresný súd upresňoval požadované údaje s dožiadanou stranou.

Dňa 12. augusta 2010 dožiadaný orgán v Grécku zaslal súdu listiny o príjmoch odporcu. Okresný súd v rovnaký deň požiadal prekladateľa o preklad týchto dôkazov.

Dňa 8. augusta 2010 prekladateľ predložil súdu preložené listiny. Okresný súd uznesením č. k. 7 Ccu 20/02-392 priznal prekladateľovi odmenu.

Dňa 27. októbra 2010 súd nariadil vo veci pojednávanie na 16. november 2010.

Dňa 8. novembra 2010 právna zástupkyňa odporcu požiadala o odročenie pojednávania, pretože termín koliduje so závažnou trestnou vecou.

Dňa 16. novembra 2010 bolo pojednávanie odročené na 23. november 2010.

Dňa 23. novembra 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účely *„oboznámenia sa so zmenou žalobného návrhu, prednesenou na dnešnom pojednávaní vedľajšou účastníčkou“*.

Dňa 30. novembra 2010 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 17. január 2011.

Dňa 17. januára 2011 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom súd vyhlásil rozsudok č. k. 7 Ccu 20/02-420, ktorým určil otcovstvo odporcu a rozhodol o zverení sťažovateľa matke, ako aj o výživnom pre sťažovateľa.

Dňa 11. februára 2011 podal odporca proti rozsudku č. k. 7 Ccu 20/02-420 odvolanie.

Dňa 28. februára 2011 podala proti rozsudku č. k. 7 Ccu 20/02-420 odvolanie vedľajšia účastníčka.

Dňa 24. marca 2011 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaniach proti napadnutému rozsudku okresného súdu.

Dňa 5. mája 2011 krajský súd svojím rozsudkom č. k. 16 Co 100/2011-468 potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 7 Ccu 20/02-420.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Ccu 20/02 (pôvodne v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Nc 1013/00) došlo opätovne k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. IV. ÚS 63/08-40 zo 6. mája 2008. Ústavný súd pripomína,

že predmet tohto konania bol vymedzený uznesením č. k. II. ÚS 296/2011-16 o prijatí veci na ďalšie konanie, a pokiaľ sťažovateľ namieta aj iné aspekty práva na spravodlivé súdne konanie než právo na konanie bez zbytočných prieťahov vo vymedzenom období (rovnosť pred súdom, odňatie možnosti konať pred súdom a pod.), tieto námietky jednoducho nie sú predmetom tohto konania.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. I. ÚS 41/02).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný

súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd–rovnako ako v náleze sp. zn. IV. ÚS 63/08–konštatuje, že „Predmetnú vec po právnej stránke nemožno označiť za zložitú, z hľadiska predmetu konania však ide o vec týkajúcu sa osobného statusu sťažovateľa, ktorá má mimoriadny význam aj z hľadiska zabezpečenia jeho základných životných potrieb a sociálneho štandardu. Po skutkovej stránke však ústavný súd považuje predmetnú vec za pomerne zložitú, a to s prihliadnutím na potrebu vykonania znaleckého dokazovania (IV. ÚS 244/04, IV. ÚS 41/07), ako aj skutočnosť, že odporca je občanom Gréckej republiky s trvalým pobytom v cudzine.“.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmavanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu, resp. na ťarchu jeho zákonného zástupcu alebo právneho zástupcu, pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom období k zbytočným prieťahom v konaní. Sťažovateľ síce – prostredníctvom svojho právneho zástupcu – v posudzovanom štádiu konania využil viaceré možnosti podľa Občianskeho súdneho poriadku (návrh na vydanie predbežného opatrenia, odvolanie, doplňujúce upresnenia žalobného návrhu), avšak využitie možností daných navrhovateľom procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy (napr. I. ÚS 31/01). Samozrejme, zákonný a právny zástupca sťažovateľa si za takýchto okolností museli uvedomiť, že dôjde k predĺženiu predmetného konania, a to bol tiež dôvod, že vec nemohla byť ukončená „už cca pred 35 mesiacmi“ tak, ako to tvrdil sťažovateľ.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. IV. ÚS 63/08-40 zo 6. mája 2008 a konštatuje, že z prehľadu procesných úkonov opísaných zo súdneho spisu, ktorý bol ústavnému súdu zapožičaný, vyplýva, že okresný súd od 6. mája 2008 konal vo veci v podstate priebežne,

pričom dbal na záujmy a právnu istotu maloletého sťažovateľa, keď akonáhle to bolo osvedčené, vyhovel návrhu na vydanie predbežného opatrenia a uznesením č. k. 7 Ccu 20/02-282 rozhodol, že odporca je povinný prispievať na výživu sťažovateľa už aj pred skončením napadnutého konania. Okrem toho napadnuté konanie bolo medzičasom v merite veci právoplatne ukončené. Ústavnému súdu tiež neušlo pozornosti, že potom, ako došlo k vysloveniu porušenia označených práv sťažovateľa (ale aj práv vedľajšej účastníčky nálezom č. k. III. ÚS 183/08-45) a prikázaniu konať bez zbytočných prieťahov, okresný súd využil všetky prostriedky umožňujúce urýchlenie konania (predloženie spisu odvolaciemu súdu za neuveriteľne krátku dobu, komunikácia so zahraničím e-mailom, promptné preklady a pod.). Ústavný súd síce pripúšťa, že pri celkovom dlhotrvajúcom konaní v období od 26. mája 2008 do 22. septembra 2008 neboli úkony súdu vždy efektívne. Z judikatúry ústavného súdu však vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru (mutatis mutandis I. ÚS 47/03 a v ňom odkaz na predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu). V okolnostiach danej veci ojedinelý a krátkodobý neefektívny postup súdu neovplyvnil podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že vec bola skončená až 17. januára 2011, a preto tento prieťah nemožno ani považovať za príčinu neodstránenia stavu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádzal v dôsledku trvania tohto konania. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nebolo možné z hľadiska komplexného posúdenia inkriminovaného konania považovať postup okresného súdu v ňom za porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Postup okresného súdu, aj keď nebol vždy efektívny, sa zjavne nevyznačuje takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedených dôvodov a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

4. Sťažovateľ okrem vyslovenia porušenia označených práv navrhol, aby ústavný súd svojím rozhodnutím prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov, a domáhal sa aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia a trov právneho zastúpenia.

V zmysle ustanovenia § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. V zmysle odseku 4 citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Z uvedeného vyplýva, že tieto výroky sú viazané na vyhovenie vo veci samej. Keďže v uvedenom prípade ústavný súd vyslovil, že základné práva, ktorých porušenie sťažovateľ namietal, porušené neboli, uvedenými návrhmi sa pri svojom rozhodovaní už podrobnejšie nezaoberal.

5. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému z účastníkov, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Keďže sťažovateľ v konaní neuspel, nepripadalo do úvahy, aby ústavný súd sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2011